

Người công dân số Một

Nhân vật: Anh Thành

Anh Lê

Anh Mai

Cảnh trí: Một ngôi nhà ở Xóm Chiếu, Sài Gòn. Dưới ngọn đèn dầu lù mù, anh Thành đang ngồi ghi chép. Anh Lê vào.

Lê: - Anh Thành! Mọi thứ tôi thu xếp xong rồi. Sáng mai anh có thể đến nhận việc đấy.

Thành: - Có lẽ thôi, anh ạ.

Lê: - Sao lại thôi? Anh chỉ cần cõm nuôi và mỗi tháng một đồng. Tôi đã đòi cho anh thêm mỗi năm hai bộ quần áo và mỗi tháng thêm năm hào.... (Nói nhỏ) Vì tôi nói với họ: anh biết chữ Tàu, lại có thể viết phắc-tuya bằng tiếng Tây.

Thành: - Nếu chỉ cần miếng cõm manh áo thì tôi đã ở Phan Thiết cũng đủ sống....

Lê: - Vậy anh vào Sài Gòn này làm gì?

Thành: - Anh Lê này! Anh học trường Sa-xơ-lu Lô-ba... thì... ờ anh là người nước nào/

Lê: - Anh hỏi lạ thật. Anh người nước nào thì tôi là người nước ấy.

Thành: - Đúng! Chúng ta là đồng bào. Cùng máu đỏ da vàng với nhau. Nhưng... anh có khi nào nghĩ đến đồng bào không?

Lê: - Sao lại không? Hôm qua ông đốc học nhắc lại nghị định của giám đốc Phủ Lã Sa tháng 5 năm 1881 về việc người bản xứ muốn vào làng Tây....

Thành: - À... Vào làng Tây để có tên Tây, đi lại, ăn ở, làm việc, lương bổng như Tây... Anh đã làm đơn chưa?

Lê: - Không bao giờ! Không bao giờ tôi quên dòng máu chảy trong cánh tay này là của họ Lê, anh hiểu không? Nhưng tôi chưa hiểu vì sao anh thay đổi ý kiến, không định xin việc làm ở Sài Gòn này nữa.

Thành: - Anh Lê ạ, vì đèn dầu ta không sáng bằng đèn hoa kì. Đèn hoa kì lại không sáng bằng đèn toạ đăng. Hôm qua, tôi đi xem chớp bóng lại thấy ngọn đèn điện mới thật là sáng nhất. Sáng như ban ngày mà không có mùi, không có khói.

Lê: - Anh kể chuyện đó làm gì?

Thành: - Vì anh với tôi.... Chúng ta là công dân của nước Việt....

(còn nữa)

Theo Hà Văn Cầu – Vũ Đình Phòng

- **Anh Thành:** (Nguyễn Tất Thành): tên Bác Hồ thời trẻ.

- **Phắc-tuya:** hóa đơn

- **Trường Sa-xơ-lu Lô-ba:** Một trường học ở Sài Gòn hồi đầu thế kỉ XX dành cho con cái người Pháp và những gia đình Việt Nam khá giả.

- **Đốc học:** người phụ trách giáo dục ở một tỉnh, thành phố thời trước.

- **Nghị định:** văn bản của cơ quan hành chính cấp cao quy định những điều cần thực hiện trong một lĩnh vực cụ thể.

- **Giám quốc:** người đứng đầu nước Pháp lúc đó.

- **Phú Lãng Sa:** nước Pháp

- Vào làng Tây: nhập quốc tịch Pháp (trở thành công dân Pháp)
- Đèn hoa kì: đèn dầu hỏa nhỏ, có bắc tròn.
- Đèn tọa đấng: đèn để bàn loại to, thấp bằng đèn dầu hỏa
- Chớp bóng: chiếu phim

Nội dung bài Tập đọc Người công dân số Một

Tâm trạng của người thanh niên Nguyễn Tất Thành day dứt, trăn trở tìm con đường cứu nước, cứu dân.

Câu 1 (trang 6 sgk Tiếng Việt 5)

Anh Lê giúp anh Thành việc gì?

Trả lời:

Anh Lê xin việc cho anh Thành. Anh lại đòi cho anh Thành thêm tiền công (thêm năm hào một tháng), thêm quần áo mặc (hai bộ một năm). Anh giải thích vì anh Thành biết chữ Tàu và tiếng Tây.

Câu 2 (trang 6 sgk Tiếng Việt 5)

Những câu nói nào của anh Thành cho thấy anh luôn luôn nghĩ tới dân, tới nước?

Trả lời:

Anh Thành luôn hỏi anh Lê "Anh là người nước nào?" "Anh có khi nào nghĩ đến đồng bào không?" Điều đó chứng tỏ anh luôn nghĩ đến dân, đến nước.

Câu 3 (trang sgk Tiếng Việt 5)

Câu chuyện giữa anh Thành và anh Lê nhiều lúc không ăn nhập với nhau. Hãy tìm những chi tiết thể hiện điều đó và giải thích vì sao như vậy.

Trả lời:

Câu chuyện giữa anh Thành và anh Lê nhiều lúc không ăn nhập với nhau.

Những chi tiết cho thấy câu chuyện giữa anh Thành và anh Lê không ăn nhập với nhau là:

- Anh Lê gặp anh Thành để báo tin đã xin được việc làm cho anh Thành nhưng anh Thành lại không nói đến chuyện đó.

- Anh Thành thường không trả lời vào câu hỏi anh Lê, rõ nhất là hai lần đối thoại:

+ Anh Lê hỏi: Vậy anh vào Sài Gòn này làm gì?

Anh Thành đáp: Anh học trường Sa-xơ-lu Lô-ba... thì... ờ... anh là người nước nào?

+ Anh Lê nói: Nhưng tôi chưa hiểu vì sao anh thay đổi ý kiến, không xin việc làm ở Sài Gòn này nữa.

Anh Thành trả lời: ...vì đèn dầu ta không sáng bằng đèn Hoa Kỳ.

Sở dĩ câu chuyện giữa hai người nhiều lúc không gặp nhau vì mỗi người theo đuổi một ý nghĩ khác nhau. Anh Lê chỉ nghĩ đến công việc làm ăn của bạn, đến cuộc sống hằng ngày. Anh Thành nghĩ đến việc cứu nước, cứu dân.

Câu 4 (trang 6 sgk Tiếng Việt 5)

Phân vai, đọc diễn cảm đoạn kịch trên.

Trả lời:

Học sinh tự phân vai và đọc.